

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U003534

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 12-12-2024

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого № 170 від 30.06.2023

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пижов Олександр Михайлович

2. Oleksandr M. Pyzhov

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: право

Дата захисту: 08-06-2023

Спеціальність за освітою: право

Місце роботи здобувача: Національний університет фізичного виховання і спорту України

Код за ЄДРПОУ: 02928433

Місцезнаходження: вул. Фізкультури, буд. 1, Київ, 03150, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 1496

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.15.01

Тема дисертації:

1. Освіта в конституційній парадигмі XXI століття.
2. Education in the constitutional paradigm of the XXI century.

Реферат:

1. Дисертація присвячена комплексному дослідженню міжгалузевому інституту освітнього права, його еволюціонуванню й міжнародним тенденціям регулювання сфери освіти у всьому світі. Наукова робота є одним з перших досліджень окресленої проблеми, в якій: з'ясовано генезу освіти в глобалізованому світі, її сутність та місія як сфери державної політики, а також особливості освітніх відносин у предметній сфері правового регулювання; визначено завдання Конституції на сучасному етапі в контексті регламентації сфери освіти; окреслено проблему визначення обсягу державних зобов'язань конституційного права на освіту, а також проблеми реалізації конституційних гарантій права на освіту в новітніх умовах; розкрито конституційно-правовий дискурс щодо інституційної та академічної автономії, а також особливості конституційних гарантій академічних свобод. Мета й завдання цієї наукової роботи зумовили вибір її структури. Вона складається з двох розділів, присвячених історичному аспекту трансформації сутності

освіти у світі, визначенню змісту і суті міжгалузевого інституту освітнього права, особливостям конституційно-правового регулювання сфери освіти у конституціях зарубіжних країн, характеристиці елементної системи освітньої сфери у предметі конституційного регулювання, проблемам розуміння права на освіту та його визначення у конституціях, міжнародно-правовому й конституційно-правовому регулюванню інституційної автономії та академічних свобод, а також особливостям реалізації конституційних гарантій права на освіту в новітніх умовах. Доведено, що в історичному аспекті відбулася трансформація поняття та змісту освіти у глобалізованому світі. Освіта первісного суспільства полягала у передачі мінімально необхідних знань для виживання, організації елементарного побуту та харчування. Освіта сьогоdnішнього дня як система та процес має відповідати на виклики сьогоdnення, з якими зіштовхується людство, а також готувати людей знаходити відповіді на питання й на ті виклики, що постануть невдовзі. Визначено сутність освіти (всеохоплюючої), яка полягає у опануванні кожним індивідом глобального суспільства мінімальних компетентностей, необхідних для самореалізації як у професійному, так і суспільному аспектах, та створенні можливостей для набуття умінь бути частиною та учасником (активним або пасивним) життєдіяльності людства. Освіта має гарантувати мирне та стале подальше існування людства. Наголошено, що місією освіти як сфери політики держави є створення можливостей для індивідів здобувати та опановувати відповідні мінімальні та необхідні компетентності, гарантування та забезпечення якості таких компетентностей, забезпечення широких можливостей організації освіти як процесу (автономія закладів освіти із розумним та доцільним обмеженням, контролем). Роль та значення освіти у сучасному суспільстві дуже важливі. Освіта має кореспондувати з викликами, які стоять перед людством у контексті охорони здоров'я, захисту природного навколишнього середовища, збереження клімату та сталого економічного, соціального і людського розвитку. Освітнє право є міжгалузевим правовим інститутом, який регулює суспільні відносини реалізації конституційного права на освіту та пов'язані з ними відносини. Запропоновано ділити освітні відносини на дві групи. Перша – безпосередньо освітні (трансфер передачі знань від суб'єкта освітніх послуг до здобувача), а до другої групи належать ті, які пов'язані з ними (адміністративні, трудові, фінансові, цивільні, земельні, податкові, бюджетні, сімейні, господарські, відносини із соціального забезпечення учасників освітніх правовідносин, відносини із приводу авторських і суміжних прав). Особливу увагу приділено дослідженню конституційно-правової регламентації сфери освіти на сучасному етапі з огляду на історичний аспект. Вона змінювалося від окремих згадок про обов'язкову початкову освіту до детального, навіть до занадто детального врегулювання сфери освіти, але мета конституційного регулювання сфери освіти змінилася. Конституції у сучасних умовах мають не гальмувати динамічний розвиток освіти, а гармонічно регламентувати освітню сферу з метою її постійного і динамічного розвитку. Визначено чотири завдання, які стоять на сучасному етапі конституційного регулювання сфери освіти. Проаналізовано міжнародні акти, практику Європейського суду з прав людини та національне законодавство щодо особливостей визначення права на освіту. Зазначено, що з кожним вищим рівнем освіти знижується можливість доступу до неї. Якщо середня освіта має бути забезпечена кожному, то вища – тільки кращим та здібнішим.

2. The dissertation is devoted to a comprehensive study of the interdisciplinary institute of educational law, its evolution and international trends in the regulation of education around the world. The research is one of the first studies of the outlined problem, which: clarifies the genesis of education in the globalized world, its essence and mission as a field of public policy, as well as the peculiarities of educational relations in the subject area of legal regulation; defines the tasks of the Constitution at the present stage in the context of regulation of the field of education; outlines the problem of determining the scope of state obligations of the constitutional right to education, as well as the problem of implementing constitutional guarantees of the right to education in the new conditions; pays attention to the constitutional guarantees of the right to education in the new conditions; and The purpose and objectives of this research work determined the choice of its structure. Thus, it consists of 2 sections devoted to the historical aspect of transformation of the essence of education in the world, to the definition of the content and essence of the interdisciplinary institute of educational law, to the peculiarities of constitutional and legal regulation of the education sector in the constitutions of foreign countries, to the

characterization of the elementary system of the educational sector in the subject matter of constitutional regulation, to the problems of understanding the right to education and its definition in constitutions, to the international legal and constitutional and legal regulation of institutional autonomy and academic freedoms, and also to the special aspects of the right to education. The author proves that, from the historical perspective, the concept and content of "education" have been transformed in the globalized world. The education of the primitive society was aimed at transmitting the minimum necessary knowledge for survival, organizing the activities of basic life and nutrition. Today's education as a system and process should respond to the challenges faced by humanity and prepare people to answer the questions and challenges that will be on the agenda of tomorrow. The essence of education (comprehensive) is defined, which consists in mastering the necessary, minimum competencies required by each individual of the global society for self-realization, both in professional and social aspects, and creating opportunities and mastering the necessary skills to be a part and participant (active or passive) in the life of humanity. Education should guarantee the peaceful and sustainable further existence of humanity. It is emphasized that the mission of education as a sphere of state policy is to create opportunities for individuals to acquire and master the relevant minimum and necessary competencies, to guarantee and ensure the quality of such competencies and to provide ample opportunities for organizing education as a process (autonomy of educational institutions with reasonable and appropriate restrictions and control). The role and importance of education in modern society is very important. Education should be in line with the challenges facing humanity in the context of health care, environmental protection, climate protection and sustainable economic, social and human development. It is argued that educational law is an interdisciplinary legal institution which regulates social relations of realization of the constitutional right to education and related relations. It is proposed to divide educational relations into two groups. The first one is directly educational (transfer of knowledge from the subject of educational services to the student), and the second group includes those related to them (administrative, labor, financial, civil, land, tax, budget, family, economic, social security relations of participants to educational legal relations, relations concerning copyright and related rights). Particular attention is paid to the study of constitutional and legal regulation of the education sector at the present stage, taking into account the historical aspect. It has evolved from some references to compulsory primary education to detailed, even too detailed, regulation of the education sector, but the purpose of constitutional regulation of the education sector has changed. Today, constitutions should not slow down the dynamic development of education, since rapid changes in the socio-political, economic, technological, scientific and educational spheres themselves set different tasks for constitutions, given their fundamental, basic nature as the Basic Law of the highest legal force, to harmoniously regulate the educational sphere with a view to its continuous and dynamic development. The author identifies four tasks which are faced at the current stage of constitutional regulation of the education sector.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Пижов О. М. Деякі аспекти трансформації права на освіту. Електронне наукове фахове видання «Юридичний науковий електронний журнал». 2022. № 10. С. 116-119.

- 2. Пижов О. М. Особливості освітніх відносин в предметній сфері правового регулювання. Приватне та публічне право. 2022. № 4. С. 15-21.
- 3. Пижов О. М. Конституційно-правове регулювання сфери освіти в зарубіжних країнах. Право і суспільство. 2023. № 1. С. 24-30.
- 4. Пижов О. М., Пижова М. О. Щодо питання зайнятості випускників закладів вищої освіти. Електронне наукове фахове видання «Юридичний науковий електронний журнал». 2022. № 12. С. 229-232.
- 5. Пижов О. М. Особливості укладання договору про надання освітніх послуг. Методологія приватного права (теоретичний дискурс та практичне застосування): матеріали міжнар. наук.-теор. конф.(м. Київ, 10 червня 2016 р.). – К.: НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф.Г.Бурчака НАПрН України, 2016. – 360 с.
- 6. Пижов О. М. До питання визначення змісту особистого немайнового права на вищу освіту. Вдосконалення правового регулювання та основних свобод людини і громадянина [Текст]: Матеріали щорічної Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених і аспірантів (28 квітня 2017 р.). – Івано-Франківськ, 2017. – 136 с.
- 7. Пижов О. М. Окремі питання гарантованості права на освіту залежно від рівня освіти, що здобувається. Парадигма конституційного права: історія та сучасність. XII Тодиківські читання. Збірка тез наукових доповідей і повідомлень Міжнародної наукової конференції (1-2 листопада 2019 року)/ За заг. ред. проф. А. П. Гетьмана. Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. – Харків: ТОВ «Видавництво «Права людини», 2019. –240с.
- 8. Пижов О. М., Назаров І. В. (підрозділ 1.7) Правове регулювання освіти та науки в умовах воєнного стану. Правова система України в умовах воєнного стану : збірник наукових праць / за загальною редакцією О. О. Кота, А. Б. Гриняка, Н. В. Міловської, М. М. Хоменка. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. – 540 с.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0111U000966

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Барабаш Юрій Григорович

2. Yurii G. Barabash

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1145-6452

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вапнярчук Наталія Миколаївна
2. Natalia M. Vapniarchuk

Кваліфікація: к.ю.н., с.н.с., 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2764-3826

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 00065028

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 70, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство юстиції України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Громовенко Костянтин Вікторович
2. Kostiantyn V. Hromovenko

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9466-8575

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Міжнародний гуманітарний університет

Код за ЄДРПОУ: 26249278

Місцезнаходження: вул. Фонтанська дорога, буд. 33, Одеса, 65009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Слінько Тетяна Миколаївна

2. Tetyna M. Slinko

Кваліфікація: к.ю.н., професор, 12.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8411-9655

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ткаченко Євгеній Володимирович

2. Evgeniy V. Tkachenko

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2510-5362

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Ярошенко Олег Миколайович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Ярошенко Олег Миколайович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Лейба Людмила Василівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна